

Veronika Skřivanová

Korespondence Kutné Hory a Kolína od 60. let 16. století do Bílé hory

Praha 2009, 107 stran, diplomová práce na Ústavu českých dějin Filozofické fakulty

Univerzity Karlovy, vedoucí práce: Prof. PhDr. Jaroslav Čechura, DrSc.

(Posudek oponenta)

Veronika Skřivanová předkládá v posuzované práci přehledné zpracování rozsáhlého a badatelsky dosud nevytěženého tématu, kterým je bohatá písemná komunikace mezi dvěma královskými městy ve středních Čechách, Kutnou Horou a Kolínem, v dlouhém období mezi lety 1560 a 1620. Nevelká vzdálenost obou měst poskytuje předpoklad vzájemných živých kontaktů, který se během výzkumu bezezbytku naplnil. Diplomová práce mohla čerpat z bohatého pramenného materiálu dochovaného v obou městských (dnes okresních) archivech: ze čtyř knih kutnohorských kancelářských register, které pokrývají léta 1571–1588 a 1601–1620, a deseti kolínských kancelářských register, které spadají do let 1564, 1593–1600, 1603 a 1611–1616, doplněných o ojediněle dochované jednotlivé originální missivy. Přes jisté časové mezery tedy prameny autorce poskytly bohatý a početný materiál. Celkový počet zjištěných listů, které si obě města vyměnila ve sledovaném období, dosáhl úctyhodného čísla 801.

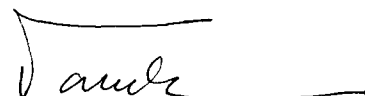
Práce Veroniky Skřivanové je přehledně rozdělena do pěti základních kapitol. **První** přináší souhrn dosavadního výzkumu písemné korespondence v českých zemích včetně důležitých edic. Zvláštní pozornost autorka věnuje předbělhorskému období a prostředí měst. Ve **druhé** kapitole se úspěšně vyrovnává s definicí a vývojem městských knih a zejména kancelářských register. Mezi použitou literaturou právem dominuje dílo Václava Vojtíška a přehledný článek Jiřího Čarka a Bořivoje Lůžka. Refektována by mohla být také novější literatura, zejména práce Ludmily Sulitkové k brněnským městským knihám (1998). Následuje formální rozbor dochovaných register, přičemž autorce se podařilo identifikovat i některé z písařů. Pouze okrajově doporučuji autorce vyhnout se kolísavé terminologii (registra – kniha městské korespondence), případně tyto rozdíly vysvětlit. Autorka dochází k závěru, že obě městské kanceláře vedly jednotná registra bez specializovaných řad pro různé typy adresátů. V **třetí** kapitole autorka podala barvitý obraz života v obou městech v předbělhorském období, založený převážně na literatuře syntetizujícího charakteru, doplněné výběrově o některé specializované práce včetně starší regionální literatury. Doplňit by bylo možné vzhledem k tématu práce některé další konfliktní momenty ve vztazích mezi oběma městy (zminěn je pouze spor o plavení dříví ve 14. století) – zejména o vedení stezky z Čáslavi do Kolína přes Kutnou Horu a o sklad slaných ryb konce 15. století. Poté by bylo možné posoudit, nakolik a zda vůbec se tyto spory objevují ve vzájemné komunikaci ještě na přelomu 16. a 17. století. Ve **čtvrté** kapitole nalezneme formální rozbor písemné komunikace mezi oběma městy a souvisejících otázek, mj. úřadování městské rady. Pozoruhodné je zejména srovnání, ve kterých dnech probíhala komunikace mezi oběma městy nejčastěji. Vlastní jádro předkládané práce představuje **pátá** kapitola, která přináší rozbor věcného obsahu dochovaných pramenů. Autorka zde vychází z typologie nastíněné Janou Vojtíškovou. Autorka dělí obsah vzájemné komunikace na soukromoprávní záležitosti majetkové (dluhy, dědictví), sporné (svědectví, stížnosti) a jiné (zhosty), dále na záležitosti městských korporací, především cechů, a na obecní záležitosti (dluhy, clo, udržování cest, zločiny, zapůjčování kata, vidimace privilegií aj). Nejčastějším předmětem komunikace mezi oběma městy byly podle očekávání vzájemné

dluhy měšťanů včetně dluhů kolínským židům. Veronika Skřivanová uzavírá svůj výzkum názorem, že „městská úřední korespondence může sloužit jako doplňkový pramen pro řadu témat z městských dějin, jedním z nich může být každodenní život městské společnosti.“ Práci uzavírá bohatý soupis pramenů a literatury a obrazová příloha včetně filigránů z papíru použitého v kancelářských registrech.

Předkládaná diplomová práce představuje vyvážený a kvalitně strukturovaný text. Autorka se vyrovnala s velkým množstvím primárních písemných pramenů, které dosud nebyly zpracovány ani využity. V tomto směru nacházím hlavní přínos práce. Zároveň dokázala sledovaný materiál zasadit do širšího kontextu regionálních i celostátních dějin i do otázek teoretické povahy včetně diplomatického rozboru studovaných pramenů a prokázala dobrou orientaci v řadě dílčích otázek. Celkově hodnotím práci jako velmi kvalitní, přehledně strukturovanou a vyváženou. Některá doporučení mají pouze okrajový charakter. Zejména upozorňuji na drobné terminologické nedostatky (literární bratrstva), nedovysvětlené termíny (důhon) a velký důraz kladený v citované literatuře na práce syntetizujícího charakteru. Zajímavé by bylo doplnit také kvantifikaci typologického rozboru pramenů do přehledné tabulky. Tyto poznámky však nesnižují celkově kladné hodnocení práce.

Z uvedených důvodů plně doporučuji diplomní práci Veroniky Skřivanové k obhajobě.

V Kutné Hoře dne 18. 9. 2009

Mgr. Vojtěch Vaněk